

V drugi predigri po plesu v maskah, še preden se prava zabava začne: **Darja Reichman**, Simon Šerbinek in **Vesna Slapar** / Foto: Nada Žgank

V svetu prekratkih postelj

Besedilo: Igor Kavčič

Kategorija: **Kultura** / petek, 29. marec 2019 / 11:02

V Prešernovem gledališču smo si ogledali premiero drame Zabava za Borisa avstrijskega dramatika Thomasa Bernharda. Pod slovensko krstno uprizoritev se je podpisala srbska režiserka Snežana Trišić.

Kranj – Nova koprodukcija **kranjskega gledališča** z Mestnim gledališčem Ptuj sledi uspešnim predstavam zadnjih let Proti severnemu vetru, **Vsakah sedem valov**, **Mrtvec pride po ljubico**, **Stenica** in Naš razred. Thomas Bernhard je z vidika uprizarjanja zagotovo eden najzahtevnejših avtorjev (v sezoni 2015/2016 smo v **Prešernovem gledališču** že videli odlično izvedbo njegove drame **Pred upokojitvijo**), ki zahteva tako v interpretaciji izjemno natančen igralski ansambel kot režiserja, ki zmore besedilo najprej ponotranjiti in ga potem tehtno realizirati v odrski postavitvi, ki je recimo aktualnemu času še bolj, kot bi si upal misliti dramatik, pisana na kožo. Z odličnim izborom nosilcev posameznih likov v igri in povabilom Snežane Trišić k režiji je tako besedilo kot avtorju v kranjski predstavi vsekakor zadoščeno.

Zgradba drame je tridelna. Prva dva dela, ki trajata dobro polovico drame, nas uvedeta v zgodbo in sta na neki način predigri k tretjemu delu, v katerem Bernhard bračlu oziroma gledalcu ponuja končni razmislek o poanti besedila. V prostoru, nekakšni z mrakobnim prepojeni sobi, nas v igro uvedeta bogata gospa Dobra (**Darja Reichman**) in njena služkinja Johanna (**Vesna Slapar**). Dobra, ki je v nesreči pred desetimi leti izgubila moža ter obe nogi in je na invalidskem vozičku, zelo grdo ravna z Johanno, ki vseskozi stoično in s

skorajda popolno pasivnostjo izvršuje vse gospodaričine ukaze. Kakšna so družbena razmerja na tem svetu, kdo je zgoraj in kdo spodaj, nam nazorno pokaže s pomerjanjem klobukov in rokavic. Dobra v obeh dejanjih skozi dolge monologe pojasnjuje situacijo. Skupaj s služkinjo si je v bližnjem zavetišču za invalide izbrala enega izmed njih in ga vzela za moža. Moža Borisa (Simon Šerbinek), ki pripada izključno njej. V drugem delu Dobra govori o plesu v maskah, ki so se ga udeležili tudi visoki predstavniki politike – pri čemer je ona v bogatem kostumu kraljice, Johanna pa mora nositi masko svinje.

Tretji del je rojstnodnevna zabava, ki jo Dobra organizira za Borisa. Na odru se pojavijo paraplegiki, nekdanji Borisovi kolegi iz zavetišča, in se zabavajo, kot jim Dobra narekuje, a hkrati dokazujejo, da v svojem svetu ne potrebujejo nikogar. Ampak – hrana v zavetišču je slaba, zdravniki in negovalci so nesramni, postelje zaboji prekratke. Predstava v njihovem ironičnem norčevanju na temo biti brez nog preraste v grotesko. Na trenutke je mučno, a se ob izvrstni igri tega občutka brez težav znebimo. Vse dokler Boris, ki se najlažje izraža z udarci na pavke, nad njimi ne obleži mrtev.

Še enkrat znova je izjemna **Darja Reichman**. V prvih dveh delih tako rekoč monološko predstavlja sicer na videz nepovezано besedilo, polno pomenskih preskokov, in ob tem do popolnosti izkazuje vso vehementnost gospodovalne gospe. Tudi v kostumu kraljice, vseskozi pa na invalidskem vozičku, obvladuje situacijo. Ne gre prezreti vloge služkinje, ki jo s sicer malo besedami, a toliko temeljitejšo prezenco izkazuje **Vesna Slapar**. Na trenutke smo že jezni, zakaj se ne upre. Bernhard je v njeni pasivnosti želel pokazati na ljudi, ki pač živijo, kar jim je usojeno, četudi tako življenje nima smisla. Na Borisovi zabavi v vlogi paraplegikov na invalidskih vozičkih navdušujejo **Borut Veselko**, **Blaž Setnikar**, **Miha Rodman** in gostujoča igralca Brane Grubar in Simon Šerbinek. Slednji je tudi v resnici paraplegik. Njihova razigranost navdušuje – kadar se peljejo mimo pianina, vsi zaigrajo nanj in so sploh zelo pevsko razpoloženi, vseskozi zganjajo take in drugačne vragolije na vozičkih, hkrati pa ubrano sledijo besedilu. Zabava ljudi s telesnimi hibami je tako rekoč brezhlebna. Kot violončelistka in strežaj sliko dopolnjujeta Judita Polak in Ciril Roblek. K celotni podobi predstave so pripomogli še scenograf Branko Hojnik, z do podrobnosti izdelanimi kostumi Marina Sremac, pod glasbo se je podpisala Irena Popović, koreografijo pa Branko Potočan.

Zahtevno besedilo je v zemeljske okvire spretno postavila režiserka Snežana Trišič, ki je z igralsko ekipo znala vzpostaviti pravo kemijo. To se na prizorišču vidi vsak trenutek, ko smo priča komornemu vzdušju, ali ko oder postane »žur plac«. V predstavo je skrila tudi nekaj drobnih elementov, ki nas še bolj povezujejo z današnjim časom – ko na primer med seboj tako drugačni si paraplegiki mrmrajo Odo radosti. Himno združene in enotne Evrope – pa kaj še.